

2 FINANČNÁ STABILITA A DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM⁵

V roku 2013 došlo k významnému posunu pre vývoj bankovej únie v rámci EÚ. Prvý z jej troch pilierov – jednotný mechanizmus dohľadu (Single Supervisory Mechanism – SSM), získal legislatívnu podobu a v danom roku prebiehala prípravná fáza jeho zavádzania. Európsky parlament dňa 12. septembra 2013 schválil nový systém dohľadu v EÚ⁶, ktorý umožňuje vykonávať priamy dohľad nad najväčšími bankami v únii. Aktuálne prebieha jednoročná prípravná fáza na presun kompetencií z národných orgánov dohľadu na ECB. Útvár dohľadu nad finančným trhom NBS (UDF) sa aktívne podieľal na príprave legislatívnej aj procesnej základne potrebnej pre zavádzanie SSM, najmä na príprave manuálu definujúceho procesy dohľadu v rámci SSM a príprave komplexného hodnotenia bánk, ktoré bude prebiehať v roku 2014. Súčasne prebiehal proces identifikácie tzv. významných bánk a nastavenie jednotného systému a formy predkladania údajov.

Značný posun počas roku 2013 sa uskutočnil aj v druhom pilieri bankovej únie – jednotnom mechanizme riešenia krízových situácií (SRM). Aktuálne prebieha finalizácia návrhu nariadenia, ktorým sa stanovujú jednotné pravidlá a jednotný postup riešenia krízových situácií úverových inštitúcií a určitých investičných spoločností v rámci jednotného mechanizmu riešenia krízových situácií a jednotného fondu na riešenie krízových situácií bánk. Dňa 18. decembra 2013 ECOFIN schválil spoločnú pozíciu k návrhu nariadenia o SRM, ktorá je jedným z krokov v rámci legislatívneho procesu, ktorý bude pokračovať aj v roku 2014 s cieľom jeho finalizácie.

Tretí pilier bankovej únie tvorí spoločný fond ochrany vkladov, ktorý zaznamenal počas roka 2013 najmenší postup vo vývoji, je však naďalej prioritnou úlohou EÚ.

2.1 FINANČNÁ STABILITA

V júni 2013 nadobudla účinnosť novela zákona o dohľade nad finančným trhom⁷, ktorou sa ustanovilo, že NBS vykonáva aj obozretný dohľad na

makroúrovni a rámec tejto politiky bol v tomto roku implementovaný v rámci UDF. Základným a strategickým cieľom politiky obozretnosti na makroúrovni je prispievať k udržiavaniu stability finančného systému ako celku. Súčasťou toho je najmä posilňovanie odolnosti finančného systému a znižovanie systémového rizika, a tým zabezpečenie udržateľného príspevku finančného systému k ekonomickému rastu. V rámci politiky obozretnosti na makroúrovni NBS identifikuje, sleduje, posudzuje a zmierňuje riziká, ktoré hrozia finančnej stabilite.

Dôležitou súčasťou politiky obozretnosti na makroúrovni sú nástroje tejto politiky. Ide najmä o dodatočné kapitálové požiadavky pre banky (tzv. kapitálové vankúše) a možnosť sprísnenia viacerých regulačných požiadaviek nad rámec harmonizovaných požiadaviek definovaných v legislatíve EÚ. Okrem toho môže UDF využiť aj iné nástroje, ako sú odporúčania UDF, komentáre a odporúčania uvedené v Správe o finančnej stabilite NBS, stretnutia s finančnými inštitúciami, zmeny v monitorovaní rizík a pod.

Hlavným cieľom UDF v roku 2013 bola príprava vnútorných procesov na výkon novej politiky. Rozhodnutia o výkone politiky obozretnosti na makroúrovni sa budú prijímať Bankovou radou NBS, ktorá bude pravidelne štvrtročne rokovať o tejto politike po implementácii smernice CRD IV⁸. Ďalším krokom bola definícia čiastkových cieľov politiky v súlade s odporúčaním ESRB o cieľoch a nástrojoch a komunikačnej stratégie politiky.

Hlavným zameraním v analytickej oblasti v roku 2013 bola príprava na výkon politiky obozretnosti na makroúrovni, keď pokračoval najmä vývoj jej nástrojov z teoretického, analytického ako aj regulatorného pohľadu, a najmä práca na analýzach pre účely stanovenia proticyklického kapitálového vankúša. Ďalšie analýzy boli zamerané na ostatné nástroje uvedenej politiky, na zmenu rizikových váh a parametrov interných modelov výpočtu rizika pre úvery zabezpečené rezidenčnými a komerčnými nehnuteľnosťami

5 Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2013 je zverejnená na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/analzy-spravy-a-publikacie-v-oblasti-financneho-trhu/sprava-o-cinnosti-dohladu-nad-financnym-trhom>

6 Nový systém dohľadu v EÚ je upravený Nariadením Rady č. 1024/2013 z 15. októbra 2013, ktorým sa ECB poveruje osobitnými úlohami pokiaľ ide o politiky týkajúce sa prudenciálneho dohľadu nad úverovými inštitúciami, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 3. novembra 2013.

7 Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

8 Smernica EP a Rady č. 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES.

a dopady zavedenia kapitálového konzervačného vankúša.

Druhou hlavnou úlohou bola príprava Správy o finančnej stabilite NBS⁹, ktorej cieľom je pravidelné informovanie verejnosti o stabilite finančného sektora a o trendoch, ktoré túto stabilitu môžu ohroziť. Správa o finančnej stabilite NBS je súčasťou komunikačnej stratégie politiky obozretnosti na makroúrovni a zameriava sa na hlavné systémové riziká pre slovenský finančný sektor.

2.2 DOHĽAD NAD FINANČNÝM TRHOM

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

K 31. decembru 2013 pôsobilo na území SR 13 bánk a 15 pobočiek zahraničných bánk. V sledovanom období bolo vydaných 112 povolovacích rozhodnutí, z ktorých najpočetnejšia časť konaní (70 rozhodnutí) spočívala v udelení predchádzajúcich súhlasov na zmenu členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov a prokuristov. V tomto roku neboli začaté žiadne konania o uložení pokuty. Jedno konanie začaté v roku 2012 bolo právoplatne ukončené rozhodnutím o uložení pokuty.

Z najdôležitejších vydaných rozhodnutí možno spomenúť udelenie bankového povolenia pre zahraničnú banku UniCredit Bank Czech Republic, a.s., Praha, ČR na vykonávanie osobitných hypotekárnych obchodov a na vykonávanie funkcie depozitára prostredníctvom svojej organizačnej zložky UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s. pobočka zahraničnej banky a udelenie predchádzajúceho súhlasu zahraničnej banke ING Bank N.V., Holandsko na vrátenie bankového povolenia na vykonávanie funkcie depozitára, pričom táto činnosť bola vykonávaná prostredníctvom jej organizačnej zložky, ING Bank N.V., pobočka zahraničnej banky¹⁰.

Ďalej v roku 2013 ukončila vykonávanie činnosti na území SR AXA Bank Europe, pobočka zahraničnej banky, ktorá poskytovala svoje služby na základe uplatnenia tzv. single passport princípu. V roku 2013 začali zahraničné banky – KDB Bank Europe Ltd., Budapešť, Maďarsko a UniCredit Bank Czech Republic, a.s., Praha, ČR vykonávať bankové činnosti na území SR prostredníctvom svojich pobočiek.

NBS zaevidovala 14 zahraničných úverových inštitúcií, ktoré oznámili svoj zámer poskytovať bankové činnosti na území SR bez založenia pobočky.

Na základe oznámenia NBS, doručeného orgánom dohľadu členských štátov, je Sberbank Slovensko, a.s. (pôvodne VOLKSBANK Slovensko, a.s.) oprávnená vykonávať cezhraničné bankové služby na území Francúzska a Rumunska.

Výkon dohľadu v oblasti bankovníctva v roku 2013 vychádzal z plánu dohľadu v bankách a pobočkách zahraničných bánk, z výsledkov vyhodnotenia rizikového profilu jednotlivých dohliadaných subjektov, ako aj zo žiadostí bánk na používanie vlastných modelov pre výpočet kapitálovej primeranosti a ich zmien. Hlavnými prioritami pre daný rok bolo preto sledovanie kreditného a trhového rizika, dostatočnosti kapitálu a likvidity bánk, posudzovanie vlastných modelov bánk a ich zmien pre kreditné a trhové riziko.

V roku 2013 boli UDF vypracované pravidelné mesačné hodnotenia na základe výkazov a hlásení bánk a pobočiek zahraničných bánk, štvrtročné analýzy rizikového profilu jednotlivých bánk a komplexné ročné hodnotenie bánk obsahujúce podrobné hodnotenie každej banky. Na účel spoločného hodnotenia rizík a kapitálu bankových skupín boli tiež vypracované podrobné správy o rizikovom profile pre konsolidujúce orgány dohľadu za tie banky, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami bánk so sídlom v EÚ.

V roku 2013 bolo v bankách a pobočkách zahraničných bánk začatých spolu 10 tematicky zameraných dohľadov na mieste, z ktorých 7 bolo do konca roku 2013 aj formálne ukončených. V rámci dohľadov bolo v tomto roku posudzovaných aj 11 žiadostí na používanie alebo zmenu vlastných modelov merania rizík pre účely výpočtu požiadaviek na vlastné zdroje pre kreditné riziko a pre operačné riziko. Hlavnými témami a prioritami dohľadov na mieste boli kvalita systému riadenia rizík, so zameraním najmä na kreditné riziko, trhové riziko, operačné riziko a riziko likvidity. Okrem týchto tém sa dohľad na mieste zamerával aj na systém poskytovania investičných služieb, platobné služby, hodnotenie interného systému správy a riadenia bánk a komplexné hodnotenie úrovne ochrany pobočiek zahraničných bánk

⁹ <http://www.nbs.sk/sk/publikacie/publikacie-nbs/sprava-o-financnej-stabilite>

¹⁰ Pobočka zahraničnej banky naďalej pôsobí na území SR a poskytuje svoje služby na základe uplatnenia tzv. single passport princípu, čo znamená, že vykonáva činnosti na základe povolenia udeleného zahraničnej banke príslušným dohliadačím orgánom v krajine jej sídla.

pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a financovaním terorizmu.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBŇNÝCH SLUŽIEB A VYDÁVANIA ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

K 31. decembru 2013 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 9 platobných inštitúcií. V súvislosti s legislatívnou úpravou zákona o platobných službách¹¹ vyplynulo, že ak inštitúcií elektronických peňazí nebolo do 31. januára 2013 udelené povolenie na vydávanie elektronických peňazí bez obmedzenia rozsahu alebo v obmedzenom rozsahu podľa zákona o platobných službách, tak táto inštitúcia elektronických peňazí nesmie po tomto dátume vydávať elektronické peniaze ani poskytovať platobné služby. Na základe uvedenej úpravy spoločnosti Slovak Telekom, a.s., Telefónica Slovakia, s.r.o. a Orange Slovensko, a.s., ktorým bolo NBS udelené povolenie na vydávanie elektronických peňazí, ukončili k 31. januáru 2013 vydávanie a spravovanie elektronických peňazí v obmedzenom rozsahu. Od 1. februára 2013 na území SR nepôsobili inštitúcie elektronických peňazí, oprávnené vykonávať činnosť na základe povolenia udeleného NBS.

Z najdôležitejších vydaných rozhodnutí možno spomenúť udelenie povolenia na poskytovanie platobných služieb zo dňa 1. februára 2013 spoločnosti Slovak Telekom, a.s. bez obmedzenia rozsahu a udelenie povolenia na poskytovanie platobných služieb zo dňa 1. februára 2013 v obmedzenom rozsahu spoločnostiam Telefónica Slovakia, s.r.o. a Orange Slovensko, a.s.

V roku 2013 NBS na základe oznámenia svojho zámeru poskytovať platobné služby, resp. služby na území SR bez založenia pobočky zaevidovala 45 zahraničných platobných inštitúcií a 15 zahraničných inštitúcií elektronických peňazí.

Výkon dohľadu na mieste v platobných inštitúciách vychádzal z ročného plánu dohľadu a z vyhodnotenia charakteru vykonávaných činností týchto subjektov finančného trhu a ich celkového rizikového profilu. V roku 2013 bol ukončený 1 komplexný dohľad na mieste, ktorý bol začatý v roku 2012, a začaté 2 komplexné dohľady na mieste, zamerané najmä na preverenie a hodnotenie systému poskytovania platobných služieb, dodržiavania podmienok na podnikanie platobných inštitúcií, vnútorného kontrolného systému

a vnútornej kontroly, vybraných rizík a systému riadenia rizík, systému ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a ochrany pred financovaním terorizmu. Z týchto dohľadov bol jeden v danom roku aj formálne ukončený.

Výkon dohľadu na diaľku zahŕňal kontrolu dodržiavania zákonných povinností dohliadaných subjektov v súlade s ustanoveniami zákona o platobných službách, zber údajov podľa opatrenia o predkladaní výkazov platobnými inštitúciami a inštitúciami elektronických peňazí a pravidelné mesačné hodnotenia a analýzy získaných údajov z hľadiska monitoringu jednotlivých dohliadaných subjektov.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

V tejto oblasti v roku 2013 vydala NBS 7 rozhodnutí o udelení devízových licencií na zmenárenskú činnosť. K 31. decembru 2013 bolo na území SR spolu 1 188 devízových miest s udelenou devízovou licenciou. V roku 2013 bolo začatých 7 sankčných konaní o uložení pokuty, z ktorých bolo počas roka 6 aj právoplatne ukončených.

Výkon dohľadu bol zameraný na kontrolu dodržiavania devízového zákona¹², najmä na oblasť vykonávania obchodov s devízovými hodnotami v rozsahu zmenárenskej činnosti, ktorej predmetom je nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti alebo predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene za eurá v hotovosti a na plnenia devízovej ohlasovacej povinnosti podnikateľskými subjektmi. V roku 2013 bolo v oblasti zmenárenskej činnosti vykonaných 10 dohľadov na mieste a 1 dohľad na mieste v oblasti devízovej ohlasovacej povinnosti.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

K 31. decembru 2013 pôsobilo na slovenskom poistnom trhu 17 poisťovní so sídlom na území SR. Rozhodnutia vydané v roku 2013 v rámci povoľovacích konaní sa týkali najmä predchádzajúcich súhlasov na voľbu osôb navrhovaných za členov predstavenstva, zmien (rozšírenia) povolení na vykonávanie poisťovacej činnosti a nadobudnutie kvalifikovanej účasti na poisťovni. Medzi najvýznamnejšie rozhodnutia možno zaradiť udelenie povolenia na vykonávanie poisťovacej činnosti spoločnosti NOVIS Poisťovňa a.s. a udelenie predchádzajúceho súhlasu na zlúčenie spoločnosti D.A.S. poisťovňa právnej ochrany, a.s. a spoločnosti D.A.S. Rechtsschutz AG. V roku

¹¹ Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹² Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

2013 bolo vedených 41 povoľovacích konaní a vydaných 36 právoplatných rozhodnutí.

V prípade sankčných konaní bolo v oblasti poisťovníctva začaté a vedené 1 konanie o uložení sankcie. Konanie nebolo v roku 2013 právoplatne ukončené.

Od orgánov dohľadu iných členských štátov bolo prijatých 53 oznámení o zámere poisťovní alebo zaistovní pôsobiť na území SR na základe slobody podnikania, resp. práva zriadiť organizačnú zložku.

V roku 2013 bolo naplánovaných a začatých 13 dohľadov na mieste, z toho 1 komplexný dohľad, 3 dosledovacie dohľady na mieste a 9 tematických dohľadov zameraných na investičné životné poisťenie. V priebehu roka 2013 bolo ukončených 8 tematických dohľadov na mieste, ktoré boli zamerané najmä na primeranosť sadzieb poisťného a na správnosť výšky poisťného plnenia v poisťnom odvetví povinného zmluvného poisťenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom.

V súvislosti s povodňovou situáciou, ktorá zasiahla Slovensko v júni 2013, NBS preverovala v rámci dohľadu na diaľku v 6 najväčších poisťovniach na slovenskom poisťnom trhu vplyv poisťných udalostí na finančný stav poisťovne.

V súvislosti s prijatím odporúčania NBS k vybavovaniu sťažností poisťovníami¹³ vykonala NBS v priebehu roka 2013 dohľad na diaľku zameraný na postup vybavovania sťažností jednotlivými poisťovníami. Predmetom dohľadu na diaľku bol proces prijímania, evidovania, vybavovania a vyhodnocovania sťažností.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V tejto oblasti pôsobilo na slovenskom finančnom trhu ku koncu roka 2013 6 dôchodkových správcofských spoločností a 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti. Z rozhodnutí vydaných v roku 2013 možno spomenúť udelenie predchádzajúcich súhlasov na zmenu depozitára, udelenie predchádzajúcich súhlasov na zlúčenie dôchodkových fondov v súvislosti s legislatívnymi zmenami, o ktoré požiadali 3 dôchodkové správcofské spoločnosti a udelenie predchádzajúcich súhlasov na zmenu štatútu dôchodkového fondu. V roku 2013 boli v tejto oblasti vedené iba povoľovacie konania. Celkovo ich bolo vede-

ných 92, pričom 88 z nich nadobudlo v roku 2013 právoplatnosť.

Predmetom dohľadu na diaľku v oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo 6 dôchodkových správcofských spoločností (ktoré spolu spravujú 21 dôchodkových fondov) a 4 bankové subjekty vykonávajúce činnosť depozitára. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia boli predmetom dohľadu na diaľku 4 doplnkové dôchodkové spoločnosti (ktoré spolu spravujú 15 doplnkových dôchodkových fondov) a 4 bankové subjekty, ktoré vykonávajú činnosť depozitára v zmysle zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení¹⁴.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia boli v roku 2013 ukončené 2 komplexné dohľady na mieste v dôchodkových správcofských spoločnostiach. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia bol ukončený 1 komplexný dohľad na mieste. V roku 2013 boli začaté tematické dohľady na mieste v 2 bankových subjektoch zamerané na výkon činnosti depozitára v oblasti dôchodkového sporenia a kolektívneho investovania.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

V registri finančných agentov a finančných poradcov, ktorý vedie NBS (ďalej len „register“), bolo ku koncu roka 2013 zaregistrovaných spolu 44 634 subjektov. Rozhodnutia vydané v roku 2013 v rámci povoľovacích konaní sa týkali udelenia povolenia, resp. zmeny povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta, resp. finančného poradcu.

V rámci sankčných konaní boli vydané rozhodnutia o uložení pokuty (114 rozhodnutí), rozhodnutia o odobrati povolenia (7 rozhodnutí), 1 rozhodnutie o uložení pokuty a opatrenia na odstránenie a na nápravu zistených nedostatkov a 1 rozhodnutie o obmedzení povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta.

V roku 2013 bolo v danej oblasti vedených 386 konaní, z toho 114 povoľovacích a 272 konaní o udelení sankcie. Právoplatnosť v príslušnom roku nadobudlo 118 povoľovacích konaní a 155 konaní o udelení sankcie.

V roku 2013 bolo do registra zapísaných 81 nových subjektov a zrušených 80 zápisov finanč-

¹³ Odporúčanie Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska zo 17. decembra 2012 č. 5/2012 k vybavovaniu sťažností poisťovníami (EIOPA-BoS-12/069 SK).

¹⁴ Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ného agenta, resp. finančného poradcu. V roku 2013 bolo do registra zapísaných aj 262 finančných sprostredkovateľov z iného členského štátu v sektore poistenia a zaistenia, ktorí sú na území SR oprávnení vykonávať činnosť na základe práva na slobodné poskytovanie služieb, resp. prostredníctvom pobočky. NBS tiež prijala a spracovala 5 390 elektronických návrhov na zápis, zmeny a zrušenie zápisov v registri od navrhovateľov vo vzťahu k ich podriadeným subjektom.

Dohľadom na diaľku v roku 2013 bolo vyhodnotené plnenie periodicky zasielaných informačných povinností, ktoré boli predložené NBS dohliadanými subjektmi prostredníctvom internetovej aplikácie alebo písomne. Dohľad na diaľku preveril splnenie informačnej povinnosti predložiť NBS správu vedúceho zamestnanca samostatného finančného agenta/finančnej inštitúcie o preverení a zistení porušení povinností podriadeným, resp. viazaným finančným agentom, správu vedúceho zamestnanca samostatného finančného agenta/finančného poradcu o vykonávaní funkcie za predchádzajúci kalendárny rok a výkaz o vykonávaní finančného sprostredkovania/poradenstva. Dohľadom na diaľku bola vykonaná kontrola plnenia povinností v lehote do 3 mesiacov odo dňa udelenia povolenia na vykonávanie činnosti samostatného finančného agenta/finančného poradcu podľa návrh na zápis finančného sprostredkovania alebo finančného poradenstva do obchodného registra a preverenie 31 písomne podaných podnetov fyzických a právnických osôb na činnosť subjektov, ktoré vykonávajú finančné sprostredkovanie a finančné poradenstvo.

V roku 2013 boli vykonané 4 komplexné dohľady na mieste, 1 dosledovací dohľad na mieste a 1 dohľad na mieste začatý v roku 2012 bol formálne ukončený.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

Na slovenskom finančnom trhu pôsobilo ku koncu roka 2013 spolu 14 obchodníkov s cennými papiermi (ktorí nie sú bankami). V roku 2013 bolo prijatých 185 oznámení zahraničných obchodníkov s cennými papiermi poskytovať cezhraničné investičné činnosti na území SR. Jedným z najdôležitejších rozhodnutí bola zmena povolenia na poskytovanie investičných služieb obchodníkov s cennými papiermi PROXENTA Finance, o.c.p., a.s., a Sympatia Finance, o.c.p., a.s., ako aj udele-

nie predchádzajúceho súhlasu na vrátenie povolenia na poskytovanie investičných služieb spoločnosti Continental Asset Management, o.c.p., a.s., ktorej dňom vrátenia povolenia, t. j. 22. mája 2013, toto povolenie zaniklo.

V oblasti verejnej ponuky cenných papierov bolo v priebehu roka 2013 schválených 61 prospektov cenného papiera podľa § 125 ods. 2 zákona o cenných papieroch¹⁵, 3 dodatky k prospektu cenného papiera a 1 samostatný registračný dokument. Priebežne bolo počas roka prijatých 61 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera od orgánov dohľadu iných členských štátov EÚ.

V oblasti investičných certifikátov, ktoré neboli ponúkané na základe verejnej ponuky a ich emitent nepožiadala o prijatie na obchodovanie na regulovanom trhu, bolo v roku 2013 schválených 8 prospektov investičného certifikátu podľa § 4 ods. 7 zákona o cenných papieroch a 1 samostatný registračný dokument.

V oblasti verejnej ponuky majetkových hodnôt boli v roku 2013 v platnosti verejné ponuky majetkových hodnôt 4 vyhlasovateľov verejných ponúk majetkových hodnôt, vyhlásených na základe prospektov investícií schválených NBS. Menší záujem vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt v porovnaní s rokom 2012 o tento spôsob zhromažďovania peňažných prostriedkov za účelom investovania bol spôsobený očakávanou novelou zákona o kolektívnom investovaní¹⁶, ktorá nadobudla účinnosť 22. júla 2013.

V roku 2013 v rámci povoľovacej činnosti NBS, týkajúcej sa činnosti emitentov akcií, ktorých kmeňové akcie sú obchodované na regulovanom trhu BCPB a.s., boli vedené 2 konania o návrhoch povinných ponúk na prevzatie, ktoré v sledovanom roku aj nadobudli právoplatnosť.

V rámci povoľovacej činnosti, týkajúcej sa CDCP SR, a.s. boli v roku 2013 vedené 4 konania. V roku 2013 udelila NBS 1 predchádzajúci súhlas na výkon činnosti člena CDCP SR, a.s., a to spoločnosti UniCredit Czech Republic, a.s., Praha. CDCP SR, a.s. mal ku koncu roka 2013 dvadsať členov.

V rámci povoľovacej činnosti boli v roku 2013 vo vzťahu k BCPB, a.s. vydané 2 rozhodnutia.

¹⁵ Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (zákon o cenných papieroch) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

¹⁶ Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní.

V roku 2013 pôsobilo na slovenskom finančnom trhu 6 tuzemských správcoských spoločností, ktorým bolo udelených 11 povolení na vytvorenie alebo spravovanie podielového fondu. Počas roka bolo vydaných 70 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov NBS, z toho 30 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov na zmenu štatútov podielových fondov, 8 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov na zlúčenie podielových fondov, 7 rozhodnutí o udelení predchádzajúcich súhlasov na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na správcovskej spoločnosti a 1 rozhodnutie o udelení predchádzajúceho súhlasu na predaj podniku správcovskej spoločnosti.

Zákon č. 206/2013 Z. z., ktorým bol s účinnosťou od 22. júla 2013 novelizovaný zákon o kolektívnom investovaní, zaviedol novú formu kolektívneho investovania, a to investovanie do alternatívnych investičných fondov (AIF). Investori majú možnosť investovať finančné prostriedky do AIF spravovaných správcoskou spoločnosťou s povolením podľa § 28a zákona o kolektívnom investovaní, alebo môžu investovať do AIF alebo SAIF (samosprávny alternatívny investičný fond), ktoré vykonávajú svoju činnosť podľa § 31a zákona o kolektívnom investovaní na základe registrácie v registri správcov vedeného NBS ako správcovia AIF alebo SAIF. NBS posudzovala v roku 2013 1 žiadosť o registráciu SAIF, ktorý splnil podmienky registrácie a bol zapísaný do registra správcov ako SAIF. V tomto období nebol registrovaný žiaden správca AIF a žiaden subjekt o takúto registráciu nežiadal.

V roku 2013 bolo v rámci povoľovacích konaní v oblasti trhu cenných papierov začatých 189 konaní a 182 konaní nadobudlo v roku 2013 právoplatnosť.

V rámci sankčných konaní bolo začatých 5 konaní o uložení sankcie (z toho 3 konania voči fyzickej osobe – nesplnenie vykonateľného rozhodnutia NBS o uložení sankcie za nepredloženie návrhu povinnej ponuky na prevzatie a 2 konania voči právnickej osobe – nepredloženie povinnej ponuky na prevzatie), celkovo bolo vedených 6 konaní o uložení sankcie. V tejto oblasti bolo vydané 1 rozhodnutie o uložení sankcie emitentovi za nepredloženie návrhu povinnej ponuky na prevzatie.

V oblasti trhu cenných papierov bolo v roku 2013 predmetom dohľadu na diaľku 6 tuzemských

správcoských spoločností (ktoré spolu spravujú 56 štandardných podielových fondov a 20 alternatívnych investičných fondov) a 5 bankových subjektov vykonávajúcich činnosť depozitára v oblasti kolektívneho investovania. Súčasne bolo dohliadaných 7 štandardných podielových fondov, ktoré sú spravované zahraničnou správcoskou spoločnosťou. Ďalej bolo v roku 2013 predmetom dohľadu na diaľku 14 tuzemských obchodníkov s cennými papiermi a 7 obchodníkov s cennými papiermi pôsobiacimi v SR prostredníctvom svojej pobočky podľa smernice MiFID¹⁷.

V roku 2013 boli vykonané v oblasti trhu cenných papierov 3 komplexné dohľady na mieste a 11 tematicky zameraných dohľadov na mieste. V oblasti kolektívneho investovania boli vykonané 2 komplexné dohľady na mieste a 2 tematicky zamerané dohľady na mieste a v oblasti depozitárskej činnosti boli v roku 2013 vykonané 2 tematicky zamerané dohľady na mieste.

2.3 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU

OBLASŤ BANKOVNÍCTVA

V roku 2013 UDF vo svojej regulačnej činnosti naďalej venoval primárnu pozornosť príprave a realizácii novej regulácie v súvislosti so zavedením medzinárodných štandardov Basel III do legislatívy EÚ. Pôvodný zámer pripraviť novú bankovú reguláciu vo forme smernice CRD IV, sa počas jej tvorby ukázal ako neudržateľný z hľadiska vytvorenia jednotného trhu a jednotných pravidiel. Z týchto dôvodov boli pravidlá regulácie rozdelené do smernicovej úpravy a z väčšej časti do formy nariadenia CRR¹⁸, ktoré má priamu záväznosť. V súvislosti s prijímaním nariadenia CRR a smernice CRD IV sa NBS v spolupráci s MF SR v roku 2013 intenzívne podieľala na finalizácii ich znenia, s cieľom zabezpečiť dostatočné právomoci národného orgánu dohľadu pri výkone dohľadu nad bankami v jeho jurisdikcii, ako aj zabezpečiť vhodné nástroje pre zabezpečenie stability finančného sektora a obozretného podnikania bánk na národnej úrovni. Nová regulácia má zabezpečiť zlepšenie fungovania bánk a obchodníkov s cennými papiermi v každej etape ekonomického cyklu, ako aj pri vzniku potenciálnych šokov na finančnom trhu. Zámerom EÚ bolo dosiahnuť tzv. „single rule book“, t. j. jednotné pravidlá pre jednotný

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS.

¹⁸ Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012.

trh, a to pre všetky banky v EÚ bez národných odchýlok v regulácii.

Zosúladienie slovenského právneho poriadku v spojitosti s implementáciou smernice CRD IV a s ustanoveniami nariadenia CRR, ktoré je priamo účinné, bolo pre NBS veľkou výzvou. V spolupráci s MF SR bol vypracovaný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o bankách¹⁹ s cieľom prebrať do slovenského právneho poriadku túto európsku legislatívu, s predpokladanou účinnosťou v priebehu roka 2014.

V súvislosti s implementáciou nariadenia CRR a smernice CRD IV vyplynula taktiež potreba upraviť aj sekundárnu legislatívu. UDF napríklad vypracoval návrh opatrenia NBS o predkladaní výkazov bankami a obchodníkmi s cennými papiermi na účely zabezpečenia zberu údajov podľa vykonávacieho technického predpisu EBA.

Taktiež bola pripravená novela opatrenia o likvidite bánk a pobočiek zahraničných bánk a o postupe riadenia rizika likvidity bánk a likvidity pobočiek zahraničných bánk s cieľom aktualizovať doterajšie ukazovatele likvidity tak, aby viac odrážali reálny stav v ekonomike a finančnom sektore.

OBLASŤ POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB

A VYDÁVANIA ELEKTRONICKÝCH PEŇAZÍ

Z pohľadu roku 2013 možno v tejto oblasti upriamiť pozornosť najmä na projekt SEPA. Legislatívny rámec pre projekt SEPA bol daný prijatím nariadenia o požiadavkách na úhrady a inkasá v eurách²⁰. Uvedeným nariadením bol stanovený konečný termín prechodu na SEPA úhrady a SEPA inkasá, a to 1. februára 2014. Každá krajina migrujúca na SEPA musí zabezpečiť migráciu na SEPA platobné nástroje v súlade s nariadením, preto sa rok 2013 niesol predovšetkým v znamení finalizovania migrácie na SEPA štandardy.

DEVÍZOVÁ OBLASŤ

V uplynulom roku NBS vypracovala a vydala opatrenie, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach žiadosti o devízovú licenciu a podrobnosti o požiadavkách na obchodovanie s devízovými hodnotami. Opatrením sa zohľadnili zmeny v devízovom zákone, ako aj poznatky z aplikačnej praxe pri vykonávaní devízového dohľadu.

OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA

NBS v roku 2013 vypracovala a vydala novelu opatrenia, v ktorej upravila pre subjekty tohto sektora minimálnu výšku garančného fondu na základe údajov publikovaných Štatistickým úradom Európskych spoločenstiev o európskom indexe spotrebiteľských cien zahrňujúcim všetky členské štáty, a to s účinnosťou od 1. júna 2013. Ďalším opatrením NBS stanovila hodnotu maximálnej výšky technickej úrokovej miery v životnom poistení vo výške 1,9 %, a to v súlade so smernicou o životnom poistení²¹.

V súvislosti s novým režimom smernice Solventnosť II²² vydala EIOPA 31. októbra 2013 usmernenia, ktoré majú zabezpečiť jednotný a konvergentný prístup orgánov dohľadu členských štátov v rámci prípravy na implementáciu smernice Solventnosť II. NBS prevzala usmernenia EIOPA do štyroch odporúčaní vydaných koncom roka 2013, ktoré nadobudli účinnosť 1. januára 2014. Tieto odporúčania upravujú predaplikačný proces vnútorných modelov, systém správy a riadenia, vlastné posúdenie rizík a solventnosti (ORSA), ako aj predkladanie informácií NBS poisťovňami a zaistovňami.

OBLASŤ DŮCHODKOVÉHO SPORENIA

V regulácii dôchodkového sporenia sa v roku 2013 pripravovala významná tzv. anuitná novela pre druhý dôchodkový pilier. NBS sa aktívne zúčastňovala týchto prác v rámci pracovnej skupiny vytvorenej pri MPSVaR SR. Novela zákona o starobnom dôchodkovom sporení²³ riešiacia sporiacu fázu bola daná na medzirezortné pripomienkové konanie na jeseň 2013, avšak legislatívny proces pokračuje aj v roku 2014.

V septembri 2013 bola vydaná veľká novela zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení, ktorá zmenila viaceré ustanovenia zákona smerujúce k tomu, aby doplnkové dôchodkové sporenie plnilo lepšie svoj účel, doplnila pravidlá činnosti pre riadenie rizík v doplnkových dôchodkových fondoch a spružnila investičné ustanovenia pre tieto fondy. Na príprave tejto novely, ktorá nadobudla účinnosť 1. januára 2014, spolupracovalo MPSVaR SR s UDF. Na jej základe UDF pripravil do legislatívneho procesu návrh dvoch opatrení, ktorými sa vykonávajú ustanovenia zákona o udeľovaní povolení pre doplnkové dôchodkové spoločnosti a o predchádzajúcich súhlasoch. UDF tiež spolu-

¹⁹ Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 260/2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009.

²¹ Smernica č. 2002/83/EHS Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 5. novembra 2002 týkajúca sa životného poistenia.

²² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia – Solventnosť II.

²³ Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

pracoval s MPSVaR SR na príprave vykonávacích opatrení o kľúčových informáciách o príspevkovom doplnkovom dôchodkovom fonde a o výpise z osobného dôchodkového účtu.

OBLASŤ FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A FINANČNÉHO PORADENSTVA

Významnú zmenu v tejto oblasti priniesla novela zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve²⁴, ktorá nadobudla účinnosť v júni 2013. Zmena spočíva v zavedení regulácie sprostredkovania a poradenstva v sektore starobného dôchodkového sporenia. Zatiaľ čo do účinnosti novely zákona mohli zmluvy o starobnom dôchodkovom sporení uzatvárať len zamestnanci dôchodkových správcofských spoločností, od 10. júna 2013 sa tak môže diať aj cez samostatných, podriadených a viazaných finančných agentov. Uvedený zákon taktiež zaviedol pre NBS možnosť za zákonom vymedzených podmienok uznať nedôveryhodnú osobu za dôveryhodnú. Na základe nadobudnutia účinnosti novely zákona UDF v druhom polroku 2013 pripravil a vydal 2 opatrenia a 1 metodické usmernenie k praktickej aplikácii ustanovení zákona.

OBLASŤ TRHU CENNÝCH PAPIEROV

V prvej polovici roka 2013 bola činnosť UDF z významnej časti venovaná spolupráci s MF SR pri tvorbe novely zákona o kolektívnom investovaní. Touto novelou zákona bola do právneho poriadku SR implementovaná smernica AIFMD²⁵, pod ktorú spadá spravovanie alebo ponúkание akýchkoľvek fondov, ktoré nie sú UCITS fondmi, a to na území celej EÚ. Uvedená novela zákona o kolektívnom investovaní nadobudla účinnosť dňa 22. júla 2013 a počnúc týmto dátumom sa UDF začal primárne venovať aplikácii ustanovení novely zákona do praxe. V prvom rade išlo o mnohé usmernenia k novým ustanoveniam právneho rámca, či už pre tuzemských, alebo zahraničných účastníkov finančného trhu. Dôležité bolo napríklad stanovisko k prechodným ustanoveniam novely zákona, ktoré umožnilo plynulý vstup do účinnosti zákona, alebo usmernenie k procesu prelicencovania existujúcich správcofských spoločností, ktorý sa predpokladá v rámci prechodných ustanovení novely zákona.

Dňa 10. júna 2013 nadobudla účinnosť novela zákona o cenných papieroch, na základe ktorej sa NBS stala národným orgánom dohľadu pre

oblasť regulácie predaja nakrátko a swapov na úverové zlyhanie, ako aj pre oblasť pokrývajúcu problematiku mimoburzových derivátov, centrálnych protistrán a archívov obchodných údajov v zmysle nariadenia EMIR²⁶. Požiadavky na trh s derivátmi vyplývajúce z nariadenia EMIR v roku 2013 významne ovplyvnili činnosť UDF. Z dôvodu, že išlo o pomerne novú oblasť v rámci regulácie, UDF v máji pripravil pre dotknuté subjekty finančného trhu jednodňový workshop, ktorého súčasťou bola aj rozsiahla prezentácia problematiky nariadenia EMIR za účelom napomôcť subjektom zorientovať sa v tejto problematike a zodpovedať otázky týkajúce sa povinností a požiadaviek vyplývajúcich z tohto nariadenia. Taktiež boli v priebehu roka 2013 vydané viaceré usmernenia, vzory hlásení a stanovísk akým spôsobom vykonať jednotlivé povinnosti podľa predmetného nariadenia.

UDF vydal v priebehu roka 2013 tiež viacero metodických usmernení a odporúčaní, ktorými prevzal v oblasti trhu s cennými papiermi usmernenia ESMA v segmentoch kolektívneho investovania, investičných služieb, pravidiel proti manipulácii s trhom a regulácie predaja nakrátko.

K problematike **prevencie prania špinavých peňazí a financovania terorizmu** UDF v roku 2013 v rámci všetkých sektorov finančného trhu pripravil a vydal metodické usmernenia k ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a pred financovaním terorizmu, ktorými sa pre príslušné subjekty podrobnejšie vysvetľujú povinnosti v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí.

2.4 OCHRANA FINANČNÉHO SPOTREBITEĽA

Dňom 10. júna 2013 nadobudla účinnosť novela zákona o dohľade nad finančným trhom, na základe ktorej NBS v rámci dohľadu nad finančným trhom vybavuje podania klientov dohliadaných subjektov súvisiace s poskytovaním finančných služieb alebo s inými obchodmi dohliadaných subjektov. NBS od tohto dátumu vykonáva aj funkciu tzv. jednotného kontaktného miesta pre finančných spotrebiteľov všetkých finančných inštitúcií, tzn. že prijíma podania klientov všetkých finančných inštitúcií, ktoré sa týkajú všetkých finančných produktov.

²⁴ Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/61/EÚ o správcoch alternatívnych investičných fondov.

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 zo 4. júla 2012 o mimoburzových derivátoch, centrálnych protistránach a archívoch obchodných údajov.

Podrobnejšie informácie o vybavovaní podaní finančných spotrebiteľov zverejnila NBS na svojom webovom sídle²⁷. Na účely zefektívnenia procesu vybavovania podaní umožnila NBS finančným spotrebiteľom zasielať podania aj v elektronickej podobe vyplnením elektronického formulára a zároveň zabezpečila prijímanie podaní osobne na ústredí, ako aj na svojich expozitúrach, kde sú pre finančných spotrebiteľov k dispozícii formuláre podania v papierovej podobe.

Vo veci počtu podaní finančných spotrebiteľov doručených NBS možno potvrdiť ich narastajúci trend. V roku 2013 dostala NBS 1 410 podaní finančných spotrebiteľov, čo predstavuje v porovnaní s predchádzajúcim rokom nárast o 37 %, pričom od začiatku vykonávania funkcie jednotného kontaktného miesta sa zvýšil priemerný počet podaní doručených NBS na 126 podaní mesačne.

Zo sektorov finančného trhu sa opätovne najviac podaní v roku 2013 týkalo sektora poisťovníctva, a to 896 doručených podaní, čo predstavovalo 64 %-ný podiel na celkovom počte podaní. Nasledoval sektor bankovníctva s počtom 339 doručených podaní, čo predstavovalo 24 % z celkového

počtu doručených podaní. U ďalších sektorov sa počet doručených podaní pohyboval v rozmedzí od 0,1 % do 4 %.

V sektore poisťovníctva sa najviac podaní týkalo povinného zmluvného poistenia, a to nepreplatenia poistného plnenia z poškodenia čelného skla na motorovom vozidle a produktu životného poistenia – námietky sa vzťahovali najmä na produkt kapitálového životného poistenia a investičného životného poistenia. Z námietok sa opätovne potvrdilo, že finanční spotrebiteľia nerozumejú uvedenému finančnému produktu a často si ho zamieňajú so sporením.

Najviac podaní v oblasti bankovníctva sa obdobne ako v roku 2012 týkalo hypotekárnych úverov a iných úverov na bývanie, a to výšky odplaty za poskytované služby, účtovania poplatkov za predčasné splatenie úveru a zmeny výšky úrokovej sadzby.

Predmetom podaní týkajúcich sa finančného sprostredkovania boli spôsob, rozsah a kvalita poskytovania informácií finančnému spotrebiteľovi pred poskytnutím finančnej služby.

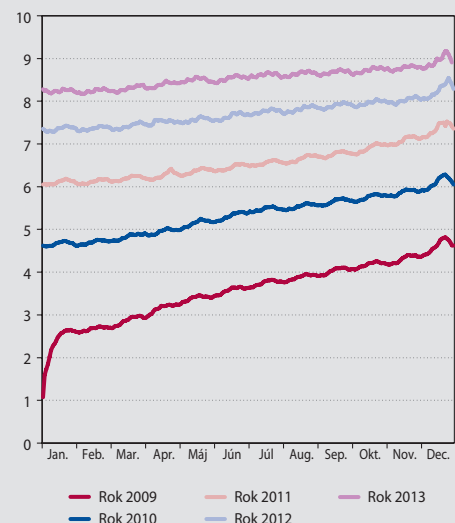
3 EMISNÁ ČINNOSŤ A PEŇAŽNÝ OBEH

3.1 VÝVOJ KUMULOVANEJ ČISTEJ EMISIE

Celková hodnota kumulovanej čistej emisie²⁸ (ďalej len emisia) k 31. decembru 2013 dosiahla 8,9 mld. €. V medziročnom porovnaní vzrástla o 7,5 % (o 620,9 mil. €), čo predstavuje pokles medziročného tempa jej rastu a naznačuje stabilizáciu jej hodnoty.²⁹ Hodnota položky „obeživo“, zodpovedajúca podielu NBS na eurobankovkách vydaných Eurosystemom, predstavovala k 31. decembru 2013 približne 8,7 mld. €.³⁰

Vývoj dennej emisie bol v roku 2013 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi takmer rovnaký, s ročným posunom hodnoty približne o 0,7 – 1,0 mld. € (graf 18). Maximálna hodnota emisie v roku 2013 bola už tradične dosiahnutá v predvianočnom období 20. decembra (9,17 mld. €).

Graf 18 Denný vývoj emisie eurovej hotovosti (mld. EUR)

Zdroj: NBS.

²⁷ <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/ochrana-financneho-spotrebiteľa>

²⁸ Po vstupe do eurozóny sa v obehu v SR vyskytujú aj eurobankovky a euromince emitované inými členskými bankami Eurosystemu, preto NBS nemá evidenciu o reálnej hodnote a množstve peňazí v obehu. NBS eviduje len eurobankovky a euromince, ktoré sama vydala a prijala z obehu. Rozdiel medzi hodnotou (množstvom) eurobankoviek a euromincí vydaných do obehu a prijatých z obehu od 1. 1. 2009 do konkrétneho dátumu predstavuje kumulovanú čistú emisiu.

²⁹ V roku 2012 hodnota emisie vzrástla o 12,7 %, v roku 2011 o 21,6 % a v roku 2010 o 30,8 %.

³⁰ Hodnota obeživa v celej eurozóne k 31. 12. 2013 bola 956,2 mld. €, podiel SR na tejto hodnote bol podľa kľúča 0,9100 %, t. j. približne 8,7 mld. €.